

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

к. філософ. н., доцент

І.М. Савицька

«04» травня 2022 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та

міжнародної комунікації

Протокол № 9 від 4 травня 2022 р.

Завідувач кафедри (в.о.) к. філософ. н., доцент

В.П. Культенко

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Міжнародні відносини,

суспільні комунікації

та регіональні студії»

Гарант ОП

(Л.П. Макаренко)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ**

спеціальність 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма «Міжнародні відносини»
Факультет (НН) гуманітарно-педагогічний

Розробник: к.юр.н., доцент кафедри філософії та
міжнародної комунікації Харчук О.О.

Київ – 2022р.

1. Опис навчальної дисципліни

Право міжнародної торгівлі

Спеціальність, освітній ступінь, освітня програма		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Практичні, семінарські заняття	15 год	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		-
аудиторних	2 год.	
самостійної роботи студента	6 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у розкритті поняття права міжнародної торгівлі, його особливостей та характерних рис. Особлива увага приділяється ознайомленню студентів з принципами та нормами торговельного права, інституційними механізмами регулювання сучасних міжнародних економічних і торговельних відносин, сучасними стандартами та перспективами розвитку міжнародної інвестиційної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни «Право міжнародної торгівлі» полягає в ознайомленні студентів із історією міжнародного торговельного права; вивченні ролі і значення діяльності СОТ в праві міжнародної торгівлі; висвітленні передумови створення універсального механізму торговельного регулювання; формуванні знань про правові режими міжнародного торговельного порядку; виробленні звички працювати із науковою і довідковою літературою та засвоєння специфіки роботи з нормативно-правовими актами з міжнародних торговельних відносин.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- основні поняття права міжнародної торгівлі, орієнтуватися в його джерелах;
- правовий механізм регулювання міжнародних торговельних відносин;
- характеристику суб'єктів права міжнародної торгівлі;

вміти:

- демонструвати глибоке та сучасне знання правил і принципів права міжнародної торгівлі та вживати їх при розв'язанні правових проблем;
- досліджувати проблеми права міжнародної торгівлі систематично й творчо, досягаючи аргументованих висновків;
- критично оцінювати сучасні юридичні проблеми та поглиблено досліджувати їх за обраними напрямками;
- реалізовувати власний підхід та новизну у вирішенні проблем та знання міжнародної торговельно-правової термінології.

Набуття компетентностей:

- інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

- загальні компетентності (ЗК):

- 1) **ЗК3.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- 2) **ЗК4.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- 3) **ЗК5.** Здатність працювати в міжнародному контексті.
- 4) **ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- 5) **ЗК7.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- 6) **ЗК8.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 7) **ЗК9.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- 8) **ЗК12.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- 1) **СК2.** Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- 2) **СК4.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.
- 3) **СК5.** Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.
- 4) **СК7.** Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України
- 5) **СК11.** Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.
- 6) **СК12.** Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).
- 7) **СК13.** Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Змістовий модуль 1. Загальна частина права міжнародної торгівлі

Тема 1. Поняття і джерела права міжнародної торгівлі

Міждержавні торговельні відносини у стародавні часи та сучасному світі: передумови зародження сучасного міжнародного торговельного права. Поняття та особливості міжнародного торговельного права. Система міжнародного торговельного права. Основні принципи міжнародного торговельного права.

Джерела міжнародного торговельного права. Міжнародний договір як джерело МТП. Багатосторонні договори як джерело МТП. Внутрішнє законодавство. Звичай, судова практика і доктрина як джерела МТП. Україна в системі міжнародного торговельного права.

Тема 2. Суб'єкти і об'єкти права міжнародної торгівлі

Поняття суб'єктів міжнародних торговельних відносин. Об'єкти міжнародної торгівлі. Форми міжнародної торгівлі за специфікою регулювання. Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів. Форми міжнародної торгівлі за специфікою предмета торгівлі.

Тема 3. Публічний порядок в галузі міжнародної торгівлі

Поняття суб'єкта міжнародного торгового права. Основні види суб'єктів міжнародного торгового обороту. Загальна характеристика організацій, які забезпечують публічний порядок в галузі міжнародної торгівлі. Класифікація міжнародних організацій. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Організаційна структура міжнародних організацій. Універсальні міжнародні організації. Універсальні фінансові організації. Універсальні галузеві міжнародні організації. Міжнародна торгівельна палата. Світова організація торгівлі. Регіональні міжнародні організації. Методи забезпечення публічного правопорядку в сфері міжнародної торгівлі.

Тема 4. Договори міжнародної купівлі-продажу товарів

Поняття договору купівлі-продажу товарів. Сторони і порядок укладання міжнародних договорів купівлі-продажу товарів. Форма договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Зміст договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Виконання договору міжнародної купівлі-продажу товарів.

Засоби правового захисту та відповідальності сторін за порушення зобов'язань за договором міжнародної купівлі-продажу товарів.

Тема 5. Міжнародні торгівельні угоди

Загальна характеристика перших міжнародних угод по регулюванню транснаціональних товарних ринків. Загальна характеристика міжнародно-правових угод з каучуку, каві, молокопродуктам тощо. Діяльність ГАТТ по врегулюванню торгівлі окремими видами товарів. Діяльність ЮНКТАД у сфері регулювання транснаціональних товарних ринків. Дії регіональних організацій з регулювання транснаціональних товарних ринків.

Змістовий модуль 2. Особлива частина права міжнародної торгівлі

Тема 1. Тарифне та нетарифне регулювання доступу товарів на національні ринки

Правове регулювання тарифних та нетарифних методів регулювання доступу товарів на національні ринки. Регулювання кількісних обмежень. Загальні засади квотування та ліцензування. Основні риси допоміжних нетарифних засобів регулювання доступу товарів на національні ринки. Субсидії та компенсаційні засоби. «Добровільні» обмеження експорту. Податки як нетарифні обмеження. Демпінг. Технічні, адміністративні та інші приховані види торгових обмежень. Захисні засоби. Тарифне регулювання в міжнародній торгівлі.

Тема 2. Міжнародна торгівля послугами

Комерційне посередництво (агентські відносини) у сфері господарювання. Міжнародна комерційна і некомерційна передача технологій. Правове регулювання інноваційної діяльності. Використання у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання. Міжнародна торгівля послугами. Торгівля через торгово-посередницькі фірми та лізингові компанії. Торгівля через міжнародні товарні біржі. Міжнародні аукціони, тендери, виставки та ярмарки.

Тема 3. Міжнародна банківська гарантія

Поняття міжнародної банківської гарантії. Банківські гарантії як засіб забезпечення виконання договірних зобов'язань в міжнародних торговельних відносинах. Кредитно-гарантійне фінансування зовнішньої торгівлі.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р .		л	п	лаб	інд	с.р.
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Загальна частина права міжнародної торгівлі												
Тема 1. Поняття і джерела права міжнародної торгівлі	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Суб'єкти і об'єкти права міжнародної торгівлі	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Публічний порядок в галузі	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-

міжнародної торгівлі												
Тема 4. Договори міжнародної купівлі-продажу товарів	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Міжнародні торгівельні угоди	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	75	10	10			55	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Особлива частина права міжнародної торгівлі												
Тема 1. Тарифне та нетарифне регулювання доступу товарів на національні ринки	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Міжнародна торгівля послугами	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Міжнародна банківська гарантія	15	2	2	-		11	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	45	6	6	-	-	33	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	16	16			88	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття і джерела права міжнародної торгівлі	1
2.	Суб'єкти і об'єкти зовнішньоекономічних зв'язків	2

3.	Публічний порядок в галузі міжнародної торгівлі	2
4.	Договори міжнародної купівлі-продажу товарів	1
5.	Міжнародні торговельні угоди	2
6.	Тарифне та нетарифне регулювання доступу товарів на національні ринки	1
7.	Міжнародна торгівля послугами	2
8.	Угода про торговельні аспекти прав на інтелектуальну власність	1
9.	Міжнародна банківська гарантія	2
10.	Вирішення міжнародних торгових спорів	1

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Предмет, суб'єкти та методи правового регулювання ПМТ.
2. Історія виникнення та розвитку ПМТ
3. Відмінність ПМТ від суміжних галузей права - господарського права, міжнародного приватного права.
4. Поняття та види джерел ПМТ.
5. Внутрішньодержавне та міжнародне регулювання міжнародних торгових відносин

6. Міжнародні звичаї та узвичаєння як джерело правового регулювання міжнародних торгових відносин.
7. Багатосторонні міжнародні договори як джерело правового регулювання міжнародних торгових відносин.
8. Двосторонні міжнародні договори як джерело правового регулювання міжнародних торгових відносин.
9. Змішані джерела міжнародного торгового права.
10. Поняття суб'єктів міжнародного торгового права.
11. Основні принципи міжнародного торговельного права.
12. Основні види міжнародних угод: договори про торгово-економічне співробітництво, договори про сприяння і захист інвестицій, договори про уникнення подвійного оподаткування.
13. Уніфіковані правила, загальні умови, типові контракти і проформи в міжнародній торгівлі. *Lex mercatoria*.
14. Загальна характеристика суб'єктів міжнародного торгового обігу.
15. Транснаціональні компанії, як суб'єкт міжнародного торгового обігу.
16. Загальна характеристика організацій, які забезпечують публічний порядок в галузі міжнародної торгівлі.
17. Класифікація міжнародних організацій.
18. Правосуб'єктність міжнародних торгівельних організацій.
19. Організаційна структура міжнародних торгівельних організацій.
20. Універсальні міжнародні організації.
21. Універсальні фінансові організації.
22. Універсальні галузеві міжнародні організації.
23. Діяльність Міжнародної торгівельної палати.
24. Світова організація торгівлі: історія становлення та напрямки діяльності.
25. Регіональні міжнародні організації.
26. Передумови створення універсального міжнародного договору, що регламентує міжнародну торгівлю.
27. Об'єкт правового регулювання Віденської конвенції ООН про договір міжнародної купівлі-продажу (1980 р.).
28. Обов'язки продавця у міжнародній торгівлі (на прикладі регулювання Віденською конвенцією ООН про договір міжнародної купівлі-продажу).
29. Поставка товарів і передача документів у міжнародній торгівлі (на прикладі регулювання Віденською конвенцією ООН про договір міжнародної купівлі-продажу).
30. Засоби правового захисту у випадку порушення договору покупцем (на прикладі регулювання Віденською конвенцією ООН про договір міжнародної купівлі-продажу).
31. Транспортні умови договорів купівлі-продажу товарів.
32. Порядок передачі та прийняття вантажів до перевезення.
33. Обов'язки покупця (на прикладі регулювання Віденською конвенцією ООН про договір міжнародної купівлі-продажу).
34. Контроль при прийнятті товарів для перевезення.
35. Пакування та маркування товарів.

- 36.Форс-мажорні обставини, за якими договір не може бути виконаний.
- 37.Строки позовної давності за Конвенцією ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р.
- 38.Правове регулювання тарифних та нетарифних методів регулювання доступу товарів на національні ринки.
- 39.Регулювання кількісних обмежень в міжнародній торгівлі.
- 40.Загальні засади квотування та ліцензування.
- 41.Основні риси допоміжних нетарифних засобів регулювання доступу товарів на національні ринки.
- 42.Субсидії та компенсаційні засоби.
- 43.«Добровільні» обмеження експорту.
- 44.Податки як нетарифні обмеження.
- 45.Демпінг: поняття та особливості міжнародно-правового регулювання.
- 46.Технічні, адміністративні та інші приховані види торгових обмежень.
- 47.Захисні засоби: поняття та види.
- 48.Тарифне регулювання в міжнародній торгівлі.
- 49.Поняття та природа банківської гарантії.
- 50.Види банківської гарантії.
- 51.Поняття інвестиційної діяльності в міжнародному торговому обороті.
- 52.Міжнародно-правове регулювання інвестиційної діяльності.
- 53.Вирішення спорів міжнародним комерційним арбітражем.
- 54.Виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу.
- 55.Lex mercatoria: поняття та юридична природа.
- 56.Принципи Lex mercatoria: основні і спеціальні.
- 57.Принципи тлумачення міжнародних комерційних контрактів.
- 58.Укладення, зміна та розірвання міжнародних комерційних угод.
- 59.Відповідальність за міжнародними комерційними угодами.
- 60.Транскордонна неспроможність: поняття і шляхи вирішення.
- 61.Посилення ролі ТНК: позитивні і негативні наслідки.
- 62.Вплив ТНК на світову економіку.
- 63.Кодекс поведінки транснаціональних корпорацій ООН.
- 64.Система ООН і регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.
- 65.Діяльність ЮНІДО зі сприяння промислового розвитку національних економік (програми, проекти, новини).
- 66.Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД): цілі та функції.
- 67.Економічна та соціальна рада (ЕКОСОР): цілі та функції.
- 68.Загальна характеристика діяльності організацій групи Світового банку.
- 69.Транскордонна неспроможність суб'єкта зовнішньоекономічних зв'язків.
- 70.Встановлення Нового економічного порядку в системі зовнішньоекономічних зв'язків країн.
- 71.Право на розвиток в системі зовнішньоекономічних зв'язків країн.

8. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;
практичні: метод вправ, практична робота; наочні: ілюстрування,
демонстрування, самостійне спостереження.

9. Форми контролю

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Електронний навчальний курс «Право міжнародної торгівлі».

12. Рекомендована література

I. Основна

1. Голубева В.О. Міжнародне торговельне право : Навчальний посібник. Київ : ВЦ Академії адвокатури України APress, 2015. 381 с.
2. Бестужева, С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч.посіб. / С. В. Бестужева. - Харків : ХНЕУ, 2016. - 268с.
3. Мокий, А. І. Міжнародні організації : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Мокий, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. - Київ : Центр учбової літератури, 2018. - 279 с.
4. Воронкова, А. Е. Міжнародні економічні організації : Навч.посібник для студентів вищих навч.закладів / А. Е. Воронкова, Л. В. Єрохіна, Л. І. Рябенко. - К. : Професіонал, 2006. - 343с. - Бібліогр.:С.340-343.
5. Козик, В. В. Міжнародні економічні відносини : навч.посіб. для студ. вищ. навч.закл. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. - 7-ме вид., стер. - Київ : Знання, 2008. - 406 с. - (Вища освіта ХХІ століття). - Бібліогр.: с. 377-379.
6. Мирошниченко В.О. Міжнародне торгове право у схемах, таблицях і визначеннях: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 142 с.
7. Мережко, А. А. Транснациональное торговое право : Монографія / А. А. Мережко. — К. : Таксон, 2002. —463с.

II. Допоміжна

1. Горбач, Л. М. Міжнародні економічні відносини : підруч. для студ. вищ. навч.закл. /Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. - Київ: Кондор, 2005. - 263с.
2. Віденська конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів» 1980 року.
3. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регулювання. Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 648 с.
4. Савельєв, Є. В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів : Підручник для магістрантів з міжнародної економіки і державної служби / Є. В. Савельєв ; За ред.О.А.Устенка. - Тернопіль : Економічна думка, 2012. - 495с.
5. Нікітіна, М. Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку : Навч.посібник для студентів вищих навч.закладів / М. Г. Нікітіна. - К. : Центр навчальної літератури, 2014. - 192с. - (Економіка).

6. Транснаціональне торгове право : навч. посіб. / С.П. Коломацька. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 204 с.
7. Agreement on the European Economic Area: Background and contents / European parliament. – Luxembourg, 1993. – 40 p.
8. Voitovich S. A. International economic organizations in the international legal process. Dordrecht etc.: Martinus Nijhett, 1995. – 191 p. – Bibliography: P. 183–191.

13. Інформаційні ресурси

1. www.imf.org — Міжнародний Валютний Фонд
2. www.wto.org — Світова Організація Торгівлі
3. www.intacen.org — Міжнародний Торговий Центр
4. www.worldbank.org — Світовий Банк.
5. <https://unctad.org/en/Pages/Home.aspx> - UNCTAD
6. <https://uncitral.un.org/> - UNCITRAL